

1. За даною вибіркою (з інд. Завдання №1-2) побудувати гістограму і графік реалізації емпіричної функції розподілу $F_n^i(y)$

Завантаження необхідних бібліотек

pandas - для роботи з даними з таблиці

numpy - для математичних обчислень

seaborn - для кращого вигляду графіків

matplotlib.pyplot - для роботи з графіками

#Завантаження необхідних бібліотек

```
import pandas as pd
import numpy as np
import seaborn as sns
sns.set() # для кращого вигляду графіків
```

#завантажимо додаткові бібліотеки для гістограми і коробки з вусами
import matplotlib.pyplot as plt

```
import scipy.stats as st
```

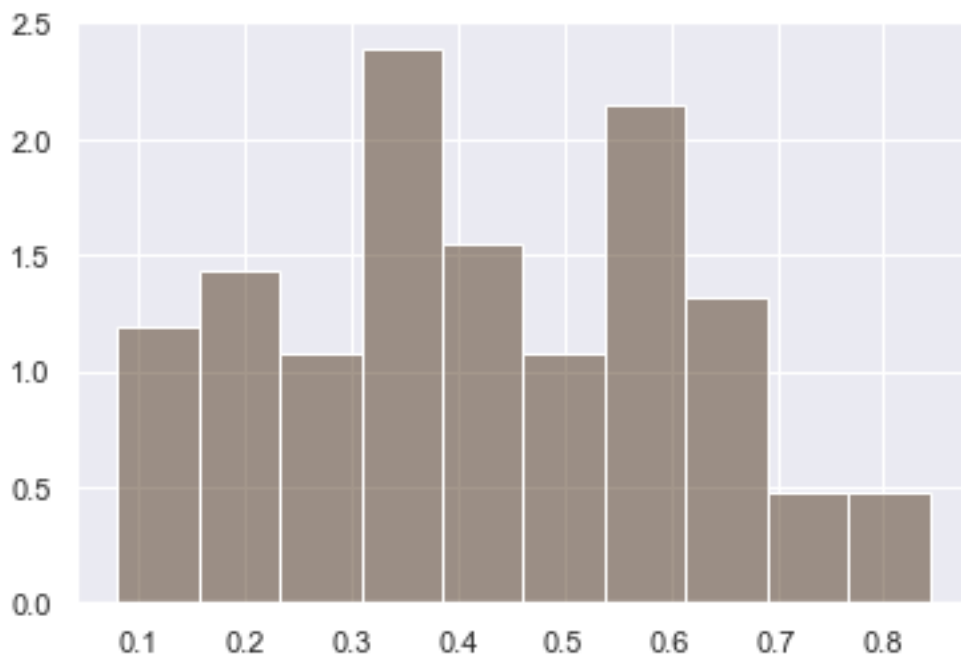
Завантаження таблиці через Pandas

Вибираємо дані варіанту №1 (usecols="A"). Оскільки файл не містив заголовків, тому було обрано *header=None* та дано назву першій колонці *Var1*

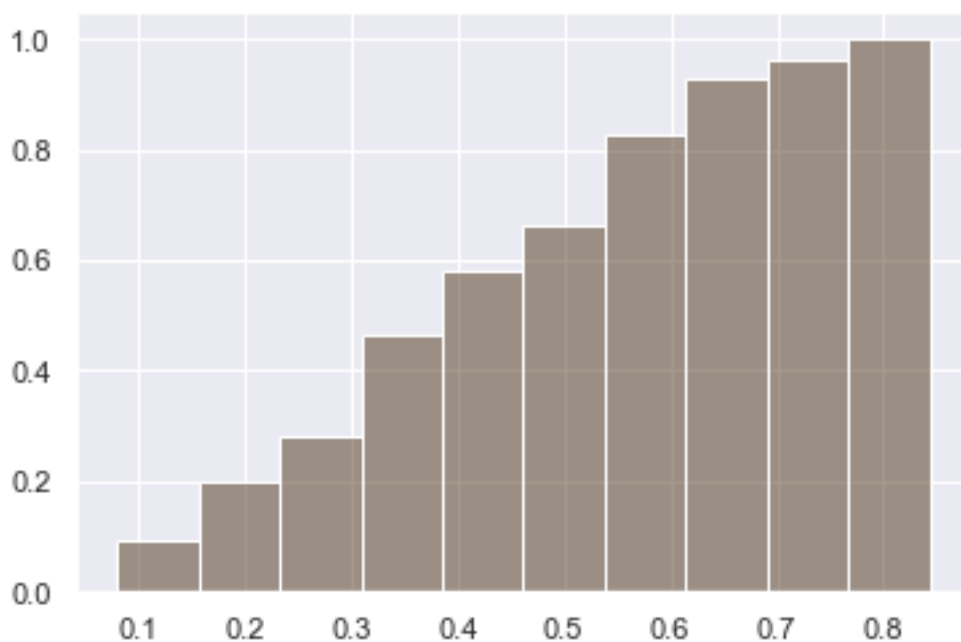
```
# Завантаження таблиці-excel через Pandas, вибираючи дані варіанту №1
df = pd.read_excel("Data1.xlsx", header=None, usecols="A",
names=["Var1"])
data = df["Var1"]
```

 # побудова гістограми

```
plt.hist(data, density = True, fc=(0.3, 0.2,0.1,0.5))
plt.show()
```



```
# побудова емпіричної функції розподілу
plt.hist(data,density = True, cumulative=True, fc=(0.3, 0.2,0.1,0.5))
plt.show()
```


а) Припустити, що вибірка розподілена за нормальним законом і знайти параметри нормального розподілу методом моментів.

Шукаємо стільки моментів, скільки параметрів.

Ми знаємо, що для нормального розподілу

$$E(X_i) = \mu = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i$$

$$E(X_i^2) = \sigma^2 + \mu^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i^2$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i^2 - \mu^2$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i^2 - (\bar{x})^2$$

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2$$

Тож далі ми прирівнюємо обчислені значення до цих теоретичних

 # Шукаємо стільки моментів, скільки параметрів

```
mu_2 = lambda values: (sum([v**2 for v in values]) / len(values))
```

 # mu = mean

```
data_mu = data.mean()
data_mu_2 = mu_2(data)
```

```
print(data_mu, data_mu_2)
```

```
sigma2 = lambda values, mean: (sum([(v-mean)**2 for v in values]) /
len(values))
sigma_sq = sigma2(data, data_mu)
```

```
print(f'mu = mean = {data_mu}')
print(f'stdMM= {np.sqrt(sigma_sq)}    std_function= {data.std()}')
```

```
0.42301818181818196 0.21388209090909097
```

```
mu = mean = 0.42301818181818196
```

```
stdMM= 0.1869163148586302    std_function= 0.1877717715699001
```

б) Знайти параметри нормального розподілу і побудувати криву нормального розподілу засобами Python.

 # обчислюємо параметри для нормального розподілу, припустивши що вибірка розподілена за нормальним законом

 # a = mean

 # sigma = standard deviation

```
a, sigma = st.distributions.norm.fit(data)
```

```
a, sigma
```

```
(0.42301818181818185, 0.1869163148586302)
```

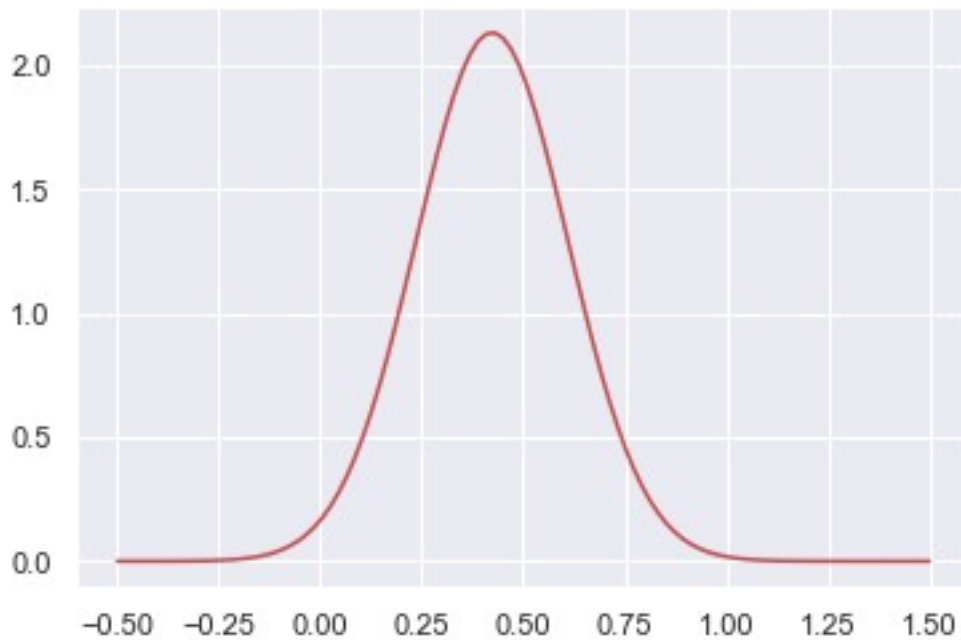
Порівнюючи знайдені параметри методом моментів та за допомогою функцій Python переконуємося в достовірності значень

 # задаємо лінійний простір на проміжку значень вхідних даних [-0.5,1.5]

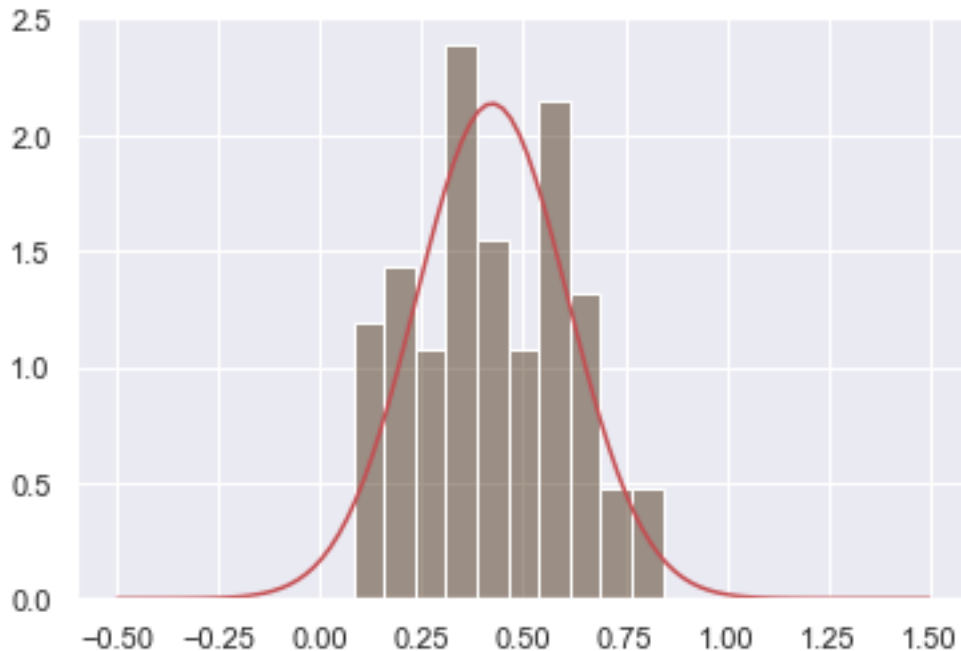
```
# 150 - кількість заданих точок
ix = np.linspace(-0.5,1.5,100)

# Отримуємо функцію щільності нормального розподілу при заданих
середньому та середньоквадратичному
n_fitted_data = st.distributions.norm.pdf(ix, a, sigma)

plt.plot(ix,n_fitted_data,'r-')
plt.show()
```



```
# Малюємо два графіки разом
plt.hist(data, density = True, cumulative = False, fc=(0.3,
0.2,0.1,0.5))
plt.plot(ix,n_fitted_data,'r-')
plt.show()
```


в) Припустити, що вибірка має якийсь інший розподіл (Коші, Стюдента, або інш). Засобами Python знайти параметри цього розподілу і побудувати криву цього розподілу.

 # визначаємо значення на 0x [-0.25,1.25].

`0x = np.linspace(-0.25,1.25,10)`

`ix = np.linspace(-0.25,1.25,20)`

 # обчислюємо параметри для Стюдент розподілу

 # loc = зсув

 # scale = масштаб

 # y = (x - loc) / scale

`x, loc, scale = st.distributions.t.fit(data)`

`x, loc, scale`

`(10418139.123878762, 0.42302180266736555, 0.18691657724918748)`

 # обчислюємо значення теоретичної функції Student та

 # нормального розподілів для підібраних параметрів

 # 0x для розподілу Стюдента, оскільки на значеннях >18 він стає як нормальний

`t_fitted_data = st.distributions.t.pdf(0x, x, loc, scale)`

`n_fitted_data = st.distributions.norm.pdf(ix, a, sigma)`

 # обчислюємо параметри для експоненційного розподілу та

 # значення теоретичної функції розподілу для підібраних параметрів

`loc_e, scale_e = st.distributions.expon.fit(data)`

`e_fitted_data = st.distributions.expon.pdf(ix, loc_e, scale_e)`

`loc_e, scale_e`

`(0.081, 0.34201818181818183)`

```

# обчислюємо параметри для Гамма розподілу та
# значення теоретичної функції розподілу для підібраних параметрів
alpha_g, loc_g, beta_g = st.distributions.gamma.fit(data)
g_fitted_data = st.distributions.gamma.pdf(ix, alpha_g, loc_g, beta_g)
alpha_g, loc_g, beta_g

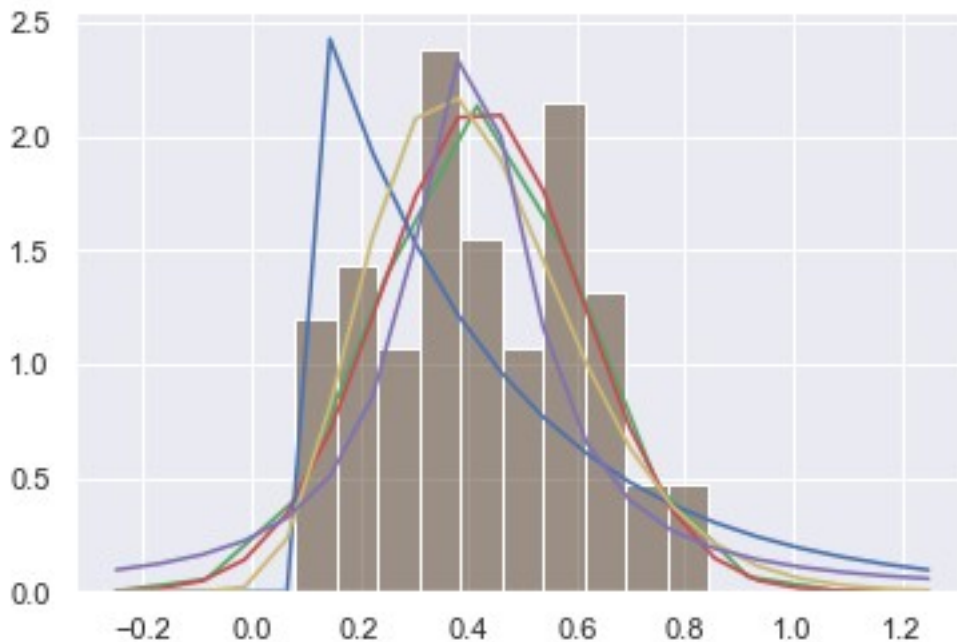
(8.732580111002978, -0.1446725057532664, 0.06499034058266745)

# обчислюємо параметри для розподілу Коші та
# значення теоретичної функції розподілу для підібраних параметрів
loc_c, scale_c = st.distributions.cauchy.fit(data)
c_fitted_data = st.distributions.cauchy.pdf(ix, loc_c, scale_c)
loc_c, scale_c

(0.4018876802883461, 0.13346856792717432)

# будуємо на одному графіку гістограму і щільність теоретичних
розподілів
plt.hist(data, density = True, cumulative = False, fc=(0.3,
0.2,0.1,0.5))
plt.plot(0x,t_fitted_data,'g-')
plt.plot(ix,n_fitted_data,'r-')
plt.plot(ix,e_fitted_data,'b-')
plt.plot(ix,g_fitted_data,'y-')
plt.plot(ix,c_fitted_data,'m-')
plt.show()

```


- За візуальним спостереженням найближче відображає дані частот щільність Гамма-розподілу, що виділений жовтим кольором.

- Хоча Коші розподіл дає найближче значення до найбільшої частоти, але не більшість значень стовпчиків гістограми.
- Не дуже коректно себе поводить експоненційний розподіл

 # Генерування розподілу за даної гістограми методами python

```
hist = np.histogram(data, bins=20)
```

```
hist_dist = st.rv_histogram(hist)
```

```
X = np.linspace(-0.5, 1.5, 20)
```

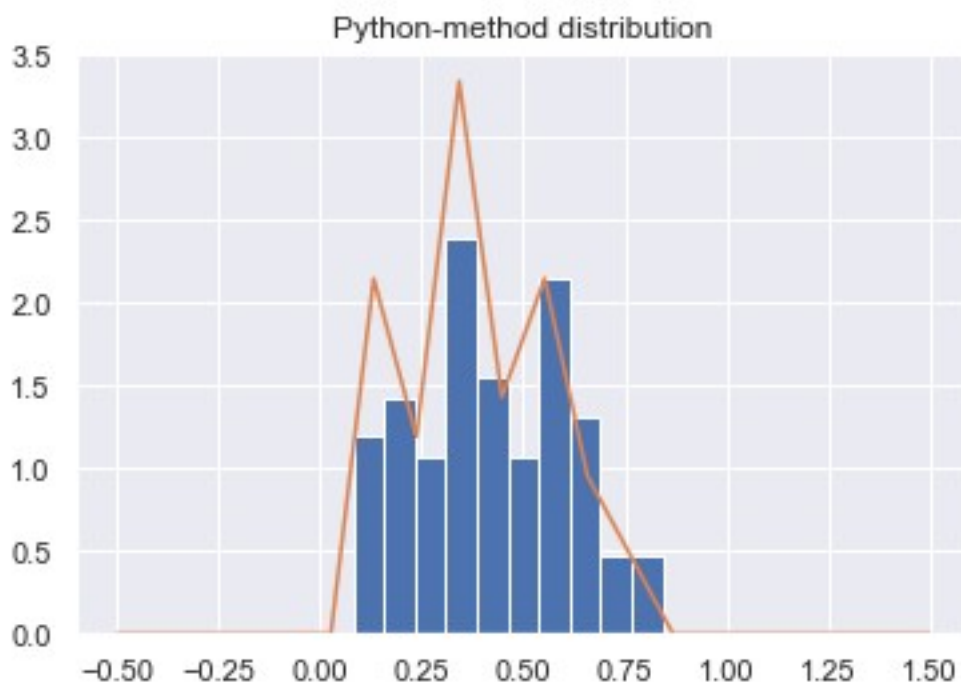
```
plt.title("Python-method distribution")
```

```
plt.hist(data, density=True, bins=10)
```

```
plt.plot(X, hist_dist.pdf(X), label='PDF')
```

```
# plt.plot(X, hist_dist.cdf(X), label='CDF')
```

```
plt.show()
```


2. Знайти оцінку максимальної правдоподібності двовимірного параметра (a,b) для рівномірного розподілу на відрізку [a,b] . Див. Табл.

Функція правдоподібності -- добуток n-ї кількості функції щільності для кожного значення з вибірки (від вибірки розміру n, що має незалежно розподілені величини)

Далі беремо похідну від функції правдоподібності.

Прирівнюємо знайдене до нуля, щоб знайти де функція набуває найбільше значення (похідна змінює знак з "-" на "+").

Функція щільності для рівномірного розподілу $f(x) = \frac{1}{(b-a)} \text{quad } \text{для } a \leq x \leq b$.

Беремо n точок з цього проміжку та виходить, що функція правдоподібності буде:

$$Z(a, b) = \left(\frac{1}{(b-a)} \right)^n$$

$$\log\{Z\} = -n \log\{(b-a)\}$$

Оцінка максимізує функцію правдоподібності:

$$\frac{\partial \log Z}{\partial \theta_k} = 0 \rightarrow$$

$\frac{\partial \log Z}{\partial a} = \frac{n}{(b-a)}$ – похідна монотонно зростає. Тому оцінкою максимальної правдоподібності буде найбільш можливе a : $\min x_1, \dots, x_n$

$\frac{\partial \log Z}{\partial b} = -\frac{n}{(b-a)}$ – похідна монотонно спадає. Тому оцінкою максимальної правдоподібності буде найменш можливе b : $\max x_1, \dots, x_n$

3	5	7	9	11	13	15	17	19	21
21	16	15	26	22	14	21	22	18	25

```
df = pd.DataFrame({"x_i": [3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21],
                  "n_i": [21, 16, 15, 26, 22, 14, 21, 22, 18, 25]
                  })
```

df

	x_i	n_i
0	3	21
1	5	16
2	7	15
3	9	26
4	11	22
5	13	14
6	15	21
7	17	22
8	19	18
9	21	25

Тоді за таблицею

$$a = \min x_1, \dots, x_n = 3$$

$$b = \max x_1, \dots, x_n = 21$$

$$a = \min(df.x_i)$$

$$b = \max(df.x_i)$$

a, b

(3, 21)

3. Знайти оцінку методом моментів двовимірного параметра (a,b) для рівномірного розподілу на відрізку [a,b] . Застосувати знайдені формули для знаходження оцінок невідомих (a,b) рівномірного розподілу, якщо отримана вибірка має вигляд

3	5	7	9	11	13	15	17	19	21
21	16	15	26	22	14	21	22	18	25

Знайти оцінку (a,b) для рівномірного розподілу

$$\text{PDF: } f(x) = \frac{1}{(b-a)} \text{ for } x \in [a, b]$$

$$\text{Mean (1-st moment): } \bar{x} = \int_a^b x f(x) dx = \frac{(a+b)}{2}$$

$$\text{2-nd moment: } \hat{x}_2 = \int_a^b x^2 f(x) dx = \frac{(a^2 + b^2 + ab)}{3}$$

<https://math.stackexchange.com/questions/1839454/finding-the-method-of-moments-estimator-for-the-uniform-distribution>

Прирівняємо теоретичні та емпіричні моменти:

$$\hat{x} = \frac{x_1 + \dots + x_n}{n} = \frac{(a+b)}{2}$$

$$\hat{x}_2 = \frac{x_1^2 + \dots + x_n^2}{n} = \frac{(a^2 + b^2 + ab)}{3}$$

Виражаємо $a = 2\hat{x} - b$ і підставляємо далі:

$$(2\bar{x} - b)^2 + b^2 + (2\bar{x} - b)b = 3\bar{x}_2$$

$$b^2 - 4\bar{x}b + 4\bar{x}^2 + b^2 + 2\bar{x}b - b^2 = 3\bar{x}_2$$

Отримуємо квадратичне рівняння з невідомим b:

$$b^2 - 2\bar{x}b + 4\bar{x}^2 - 3\bar{x}_2 = 0$$

$$\hat{b} = \frac{-(-2\bar{x}) \pm \sqrt{(4\bar{x})^2 - 4(4\bar{x}^2 - 3\bar{x}_2)}}{2}$$

Оскільки $b > a$, то b має бути додатнім:

$$\hat{b} = \bar{x} + \frac{1}{2}\sqrt{12\bar{x}_2 - 12\bar{x}^2}$$

$$\hat{b} = \bar{x} + \sqrt{3(\bar{x}_2 - \bar{x}^2)}$$

$$\hat{a} = 2\bar{x} - \hat{b} = \bar{x} - \sqrt{3(\bar{x}_2 - \bar{x}^2)}$$

Формули оцінок невідомих (a,b)

$$\hat{a} = \bar{x} - \sqrt{3(\bar{x}_2 - \bar{x}^2)} = \bar{x} - \sqrt{3\sigma^2}$$

$$\hat{b} = \bar{x} + \sqrt{3(\bar{x}_2 - \bar{x}^2)} = \bar{x} + \sqrt{3\sigma^2}$$

Тобто (a,b) виражаються через лінійну комбінацію середнього та середньоквадратичного вибірки.

```
df = pd.DataFrame({"x_i": [3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21],  
                  "n_i": [21, 16, 15, 26, 22, 14, 21, 22, 18, 25]  
                  })
```

df

	x_i	n_i
0	3	21
1	5	16
2	7	15
3	9	26
4	11	22
5	13	14
6	15	21
7	17	22
8	19	18
9	21	25

 # Пошук першого моменту

x_bar = 0

n = len(df)

```
for i in range(n):  
    x_bar += df.x_i[i] * df.n_i[i]
```

x_bar = x_bar/sum(df.n_i)

x_bar

12.31

 # Пошук другого моменту

x_bar_2 = 0

n = len(df)

```
for i in range(n):  
    x_bar_2 += df.x_i[i]**2 * df.n_i[i]
```

x_bar_2 = x_bar_2/sum(df.n_i)

x_bar_2

185.32

```
# Обрахунок  $\sigma = std =$  середньо квадратичне відхилення  
sigma = np.sqrt(x_bar_2 - x_bar**2)  
sigma
```

```
5.812391934479297
```

Тобто в межах ~ 6 йде розкид чисел

```
a = x_bar - np.sqrt(3) * sigma  
b = x_bar + np.sqrt(3) * sigma  
a,b
```

```
(2.242641855978306, 22.377358144021695)
```

За знайденими оцінками шукаємо найближчі значення з наших вибірок - відповідно 3 та 21